

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»
Горлівський інститут іноземних мов

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Рішення вченої ради ДДПУ

(протокол вченої ради № 8 від 24.04. 2016 р.)

Оновлено за результатами перегляду

(протокол вченої ради № 1 від 30.08. 2021 р.)

Оновлено з урахуванням змін та доповнень

Голова вченої ради ДДПУ С.О.Омельченко

«31» серпня 2023 р.

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

Історія та археологія

Рівень вищої освіти
Ступінь вищої освіти
Галузь знань
Спеціальність

Третій (освітньо-науковий)
Доктор філософії
03 Гуманітарні науки
032 Історія та археологія

Обсяг програми

60 кредитів ЄКТС

Дніпро 2023

ЛИСТ-ПОГОДЖЕННЯ
змін до освітньо-наукової програми
Середня освіта (Історія). Психологія

Доповнена й перероблена робочою групою за спеціальністю:
032 Історія та археологія

ДОПОВНЕННЯ І ЗМІНИ

ВНЕСЕНО

Кафедрою вітчизняної та зарубіжної історії

Протокол засідання кафедри вітчизняної та зарубіжної історії № 1 від 28.08.2023 р.

Завідувач кафедри

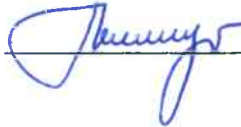
Галина ДОКАШЕНКО

ПОГОДЖЕНО

Вченою радою факультету соціальної та мовної комунікації

Протокол № 1 від 28.08.2023 р.

Голова вченої ради факультету

Валентина МАРАХОВСЬКА

СХВАЛЕНО

Вченою радою Горлівського інституту іноземних мов

Протокол № 1 від 30.08. 2023 р.

Голова вченої ради ГІМ

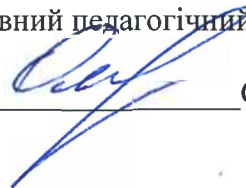
Євгенія БСЛІЦЬКА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Протокол № від 2023р.

Голова вченої ради

Світлана ОМЕЛЬЧЕНКО

НАДАНО ЧИННОСТІ ТА ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказ № 100 від 31.08. 2023 р.

Обґрунтування змін до освітньо-наукової програми

Освітньо-наукова програма «Історія та психолонія» є нормативним документом, який регламентує компетентнісні, кваліфікаційні, організаційні, навчальні та методичні вимоги до підготовки докторів філософії у галузі знань 03 Гуманітарні науки спеціальності 032 Історія та археологія.

Освітньо-наукова програма враховує вимоги Закону України «Про вищу освіту», Національної рамки кваліфікацій, затвердженої постановою кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341, додатку до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. №1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 р. № 519).

Програма буде впроваджуватися до розробки стандарту вищої освіти за відповідним рівнем вищої освіти з названої спеціальності.

У процесі реалізації освітньо-наукової програми (виконання навчального плану, розробки робочих навчальних програм дисциплін, проведення практичної підготовки) в 2022-2023 навчальному році, а також за результатами опитування здобувачів вищої освіти, академічної спільноти, керівників баз практик і роботодавців було отримано рекомендації і побажання щодо оптимізації певних компонентів освітньо-наукової програми з метою підвищення її якості.

На підставі проведених консультацій та робочих нарад, робоча група погодила **зміни до певних компонент ОНП**. Ці зміни стосуються технічних, організаційних особливостей освітнього процесу, спрямованих на удосконалення фахових компетентностей та системи підготовки здобувачів, а саме:

- оновлення переліку спеціальних, фахових компетентностей у зв'язку із затвердженням професійного стандарту на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти»;
- оновлення вибіркового ОК за результатами участі в проєкті ERASMUS+ «Академічна протидія гібридним загрозам» - WARN;
- оновлення змісту і назв ОК 1, 4, 6 з урахуванням сучасних реалій організації освіти;
- удосконалення графічного представлення структурно-логічної схеми ОНП для кращого унаочнення взаємозв'язків ОК та їх спрямованості на досягнення визначених програмою ПРН;
- персональні зміни в складі робочої групи.

Доповнення та зміни до освітньо-наукової програми розроблено і внесено робочою групою у складі:

Докашенко Віктор Миколайович	доктор історичних наук за спеціальністю 032 Історія та археологія (07.00.01 – історія України), професор, професор кафедри вітчизняної та зарубіжної історії Горлівського інституту іноземних мов ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» (<i>гарант освітньої програми, керівник групи забезпечення</i>)
Докашенко Галина Петрівна	доктор історичних наук за спеціальністю 032 Історія та археологія (07.00.02 – Всесвітня історія), професор (завідувач) кафедри вітчизняної та зарубіжної історії Горлівського інституту іноземних мов ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»
Концур Вікторія Володимирівна	кандидат історичних наук за спеціальністю 032 Історія та археологія (07.00.01 – Історія України), доцент, доцент кафедри вітчизняної та зарубіжної історії Горлівського інституту іноземних мов ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»
Стуканова Юлія Ростиславівна	кандидат історичних наук за спеціальністю 032 Історія та археологія (07.00.01 – Історія України), доцент кафедри вітчизняної та зарубіжної історії Горлівського інституту іноземних мов ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»
Аксюк Микита Борисович	здобувач вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня

Рецензенти:

Каганов Юрій Олегович	доктор історичних наук, професор, проректор Запорізького національного університету
Шніцер Ігор Омелянович	кандидат історичних наук, доцент, завідувач кафедри Ужгородського національного університету

Стейкхолдери:

Лаврут Ольга Олександрівна	доктор історичних наук, доцент кафедри суспільно-гуманітарної та медійної освіти Донецького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти
Бондаренко Поліна Сергіївна	доктор філософії, випускниця програми, старший викладач Донбаського державного педагогічного університету

Ця освітньо-наукова програма не може бути повністю або частково відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу Горлівського інституту іноземних мов ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет».

Освітньо-професійна програма розроблена на підставі **нормативних документів**:

1. Закон України «Про вищу освіту». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
2. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
3. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні (нова редакція). URL: <https://ms.detector.media/mediaosvita/post/16501/2016-04-27-kontseptsiya-vprovadzheniya-mediaosvity-v-ukraini-nova-redaktsiya/>
4. Концепція розвитку педагогічної освіти. Затверджено Наказом Міністерства освіти і науки України від 1 липня 2018 р. № 776. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/prozatverdzhennya-koncepciyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>
5. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджені Наказом Міністерства освіти і науки України від 01 червня 2017 р. № 600 (зі змінами). URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/metodichni-rekomendaciyi-vo>
6. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджені Наказом Міністерства освіти і науки України від 30 квітня 2020 р. № 584 (Про внесення змін до Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти). URL: <file:///C:/Users/Administrator/Downloads/5ece6db59dd63893447483.pdf>
7. Методичні рекомендації до розроблення освітніх програм (до введення стандартів вищої освіти) / Уклад. : Р. А. Сігарчук, Н. М. Савельєва, Т. С. Япринець. Полтава : ПНПУ, 2016. 24 с.
8. Методичні рекомендації до розроблення освітніх програм у Державному вищому навчальному закладі «Донбаський державний педагогічний університет» / Уклад. О. Г. Набока. Слов'янськ : ДДПУ, 2017. 30 с.
9. Міжнародна стандартна класифікація освіти. URL: <http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-fields-of-educationtraining-2013RU.pdf>.
10. Національна рамка кваліфікацій. Додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>
11. Національна рамка кваліфікацій. Постанова Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 р. № 519. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/519-2020-%D0%BF#n2>
12. Національний класифікатор професій ДК 003:2010. Затверджено Наказом Держпозживстандарту України від 28 липня 2010 р. № 327. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10#Text>; Зміна № 9. Затверджено Наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 18 серпня 2020 р. № 1574. URL: <file:///C:/Users/Administrator/Downloads/f501062n10.pdf>
13. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 №1341 «Про затвердження національної рамки кваліфікацій». URL: <https://xn--80aagahqwiyibe8an.com/kabineta-ministriv-postanovi/postanova-vid-listopada-2011-1341-pro147682.html>
14. Постанова Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF#Text>
15. Постанова Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 року № 519 «Про внесення змін у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1341. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/519-2020-%D0%BF#Text>
16. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 року № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF#Text>
17. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF#Text>
18. Постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти (наукової установи) про присудження

- ступеня доктора філософії». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/44-2022-%D0%BF#Text>
19. Програма розвитку освіти Донеччини на 2021-2027 роки. URL: <https://dn.gov.ua/news/kolegiya-doneckoyi-oda-shvalila-proyekt-programi-rozvitku-osviti-donechchiny-na-2021-2027-roki>
  20. Професійний стандарт на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти» Затверджено Наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України 23.03.2021 № 610. URL: https://osvita.ua/doc/files/news/819/81950/610_Vikladachi_zakladiv_vishoyi_osviti.pdf
  21. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021–2031 роки. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>
  22. Стратегія розвитку Горлівського інституту іноземних мов ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» на 2021–2025 URL: http://forlan.org.ua/doc/Institute_strategy_2021-2025.pdf

Зміст освітньо-професійної програми узгоджено з:

1. Концепція нової української школи. URL: <https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/07/konczepczya.pdf>
2. Національний освітній глосарій: вища освіта / 2-е вид., перероб. і доп. / авт.- уклад.: В. М. Захарченко, С. А. Калашнікова, В. І. Луговий, А. В. Ставицький, Ю. М. Рашкевич, Ж. В. Таланова / За ред. В. Г.Кременя. Київ: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2014. 100 с. URL: <http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysni-materialy/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy%20ekspertiv-shchodo-zaprovdzhennia-instrumentiv-bolonskoho-protsestu.html?download=83:hlosarii-terminiv-vyshchoi-osvity-2014-r-onovlene-vydannia-z-urakhuvanniam-polozhen-novoho-zakonu-ukrainy-pro-vyshchu-osvitu&start=80>
3. Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти. URL: <file:///C:/Users/Acer/Downloads/BolonskyiProcessNewParadigmHE.pdf>
4. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд. URL: <http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysni-materialy/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovdzhennia-instrumentiv-bolonskoho-protsestu.html?download=88:rozvytok-systemy-zabezpechennia-iakosti-vyshchoi-osvity-ukrainy&start=80>
5. Стандарти та рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). URL: https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2018/10/04_2016_ESG_2015.pdf
6. EQF 2017 (Європейська рамка кваліфікацій). URL: <https://ec.europa.eu/ploteus/content/descriptors-page>
7. ISCED (Міжнародна стандартна класифікація освіти, МСКО) 2011. URL: <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-isced-2011-en.pdf>
8. ISCED-F (Міжнародна стандартна класифікація освіти – Галузі, МСКО-Г) 2013. URL: <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international%20standard-classification-of-education-fields-of-education-and-training-2013-%20detailed-field-descriptions-2015-en.pdf>
9. QF EHEA 2018 (Рамка кваліфікацій ЄПВО). URL: http://www.ehea.info/Upload/document/ministerial_declarations/EHEAParis2018_%20Communiqué_AppendixIII_952778.pdf%200
10. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) та загальними компетентностями та прикладами стандартів. URL: <http://www.unideusto.org/tuningeu/>

Освітньо-наукова програма враховує сучасні тренди та рекомендації щодо розвитку третього рівня вищої освіти в Європейському просторі вищої освіти:
– Зальцбурзькі принципи – I (Salzburg-I). Bologna Seminar «Doctoral Programmes for the European Knowledge Society» (Salzburg, 3–5 February 2005). Conclusions and

- Recommendations. URL:
<https://eua.eu/downloads/publications/salzburg%20recommendations%202005.pdf>.
- Зальцбургські принципи – II (Salzburg-II). Salzburg II Recommendations. European Universities' Achievements since 2005 in Implementing the Salzburg Principles. Brussels. European University Assosiation, 2010. URL:
<https://eua.eu/downloads/publications/salzburg%20ii%20recommendations%202010.pdf>
- Принципи інноваційної докторської підготовки (Principles for Innovative Doctoral Training). Exploration of the implementation of the Principles for Innovative Doctoral Training in Europe: Final Report European Commission, DGRTD Reference: ARES (2011) 932978. URL: <https://ris.utwente.nl/ws/portalfiles/portal/5141476>
- Зальцбург – вперед (Salzburg Forward). Doctoral Education – Taking Salzburg Forward. Implementation and New Challenges. Brussels, European University Assosiation, 2016. URL: https://www.eua-cde.org/downloads/publications/2016_euacde_doctoral-salzburg-implementation-new-challenges.pdf
- Сучасна докторська освіта в Європі: підходи та інституціональні структури. Doctoral Education in Europe Today: Approaches and Institutional Structures. Survey. Berlin, European University Association, 2019. URL:
<https://eua.eu/downloads/publications/online%20eua%20cde%20survey%2016.01.2019.pdf>.

Освітньо-наукова програма враховує досвід аналогічних програм українських та зарубіжних закладів вищої освіти – Запорізького національного університету, Ужгородського національного університету, Національного університету «Острозька академія», Інституту політичних досліджень Іохана Скітте Тартуського університету (Естонія).

**I. Профіль освітньої програми Історія та археологія зі спеціальності
032 Історія та археологія**

Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Державний вищий навчальний заклад «Донбаський державний педагогічний університет», Горлівський інститут іноземних мов
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації	Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти Ступінь вищої освіти – доктор філософії Галузь знань – 03 Гуманітарні науки Спеціальність – 032 Історія та археологія Освітня програма – Історія та археологія
Офіційна назва освітньої програми	Історія та археологія
Форма здобуття освіти	Інституційна (очна)
Освітня кваліфікація	Доктор філософії з історії та археології
Професійна(і) кваліфікація(ї)	
Кваліфікація в дипломі	Науковий ступінь – доктор філософії Галузь знань – 03 Гуманітарні науки Спеціальність – 032 Історія та археологія
Вимоги до правил прийому	Для здобуття освітньо-наукового рівня «доктор філософії» можуть вступати особи, які здобули освітній рівень «магістр» (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліст). Вимоги до результатів навчання осіб, які можуть розпочати навчання за освітньо-науковою програмою доктора філософії, передбачають вимоги до програм вступних випробувань для осіб, що здобули попередній рівень вищої освіти за іншими спеціальностями. Особи, що мають попередній рівень освіти із суміжних наук, складають додатковий іспит з курсу «Історіографія та джерелознавство»
Опис предметної області	<i>Об'єкти вивчення:</i> минуле людства, зокрема, України та інших країн, в усіх його проявах; науково-дослідна та прикладна діяльність за спеціальністю. <i>Цілі навчання:</i> набуття здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері дослідження і викладання історії та археології. <i>Теоретичний зміст предметної області:</i> система сучасних наукових теорій, концепцій, гіпотез та принципів гуманітарних та суміжних наук. <i>Методи, методики та технології:</i> загальнонаукові та спеціальні наукові методи, які застосовуються під час здійснення досліджень за спеціальністю; підходи до написання академічних текстів; інформаційно-комунікаційні технології досліджень, розповсюдження, презентацій результатів досліджень. <i>Інструментарій та обладнання:</i> автоматизовані електронні архіви та бібліотечно-інформаційні системи та програмні продукти, що застосовуються у професійній діяльності; цифрові інструменти опрацювання текстової та графічної

	інформації, технології дистанційного навчання.
Обсяг освітньої програми підготовки доктора філософії	<ul style="list-style-type: none"> - обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми становить 60 кредитів ЄКТС. - наукова складова освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії передбачає проведення власного наукового дослідження та публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації
Академічні права випускників	Можуть здобувати науковий ступінь доктора наук. Набувати кваліфікації за іншими спеціальностями в системі післядипломної освіти. Підвищувати кваліфікацію в системі освіти дорослих.
Працевлаштування випускників	На посадах наукових і науково-педагогічних працівників в наукових установах і закладах вищої освіти, інших посадах, що потребують кваліфікації 8 рівня НРК, зокрема на посадах працівників найвищої кваліфікації у дослідницьких, проектних, конструкторських й т. п. установах і підрозділах підприємств певної галузі, посадах наукових консультантів в органах влади, установах та організаціях.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://www.forlan.edu.ua
Основний фокус освітньо наукової програми	<p>Освітньо-наукова програма спрямована на історичну, дослідницьку, педагогічну, методичну підготовку фахівців в галузі дослідження та викладання історії та археології. Ключові слова: історичні дослідження, цивілізаційні засади, філософія освіти і науки, методи дослідження, наукове спілкування, проектна діяльність.</p> <p>В ОНП враховано наступні сучасні тенденції: а) місце та роль історії в інформаційній війні, як складової гібридних загроз; б) вивчення регіональної історії, використання регіональних джерел з метою демонстрації загальних тенденцій історичного розвитку в Донецькому регіоні; в) посилення суспільного запиту на публічну історію та відповідних фахівців; г) необхідність збереження, вивчення історико-культурної спадщини, її діджиталізація; д) запит на вивчення історії України в загальноцивілізаційному контексті в спілкування з міжнародною історичною спільнотою.</p>
Особливості програми	<p>Особливості освітньо-наукової програми визначаються:</p> <ul style="list-style-type: none"> – переліком освітніх і наукових компонентів, програмних компетентностей, програмних результатів навчання; – різноманітністю організаційних форм навчання; – проведенням виробничої (асистентської) практики в ЗВО, яка дозволяє реалізувати можливості працевлаштування; – участю провідної в ОНП кафедри вітчизняної та зарубіжної історії в проекті Еразмус+ «Академічна протидія гібридним загрозам»; – рівнем навчання іноземної мови з урахуванням традицій горлівської лінгвістичної школи; – періодичною модернізацією програми у відповідь на зміни в історичній науці та галузі вищої освіти;

	<ul style="list-style-type: none"> – щорічним оновленням переліку вибіркового компонента у відповідь на реалії історичного розвитку; – життєстійкістю колективу викладачів та здобувачів, які перенесли два переміщення (2014 р – Горлівка-Бахмут, 2022 р. Бахмут – Дніпро) та продовжують освітній процес.
Викладання та навчання	Освітній процес побудовано на принципах студентоцентрованого навчання, особистісно орієнтованої освітньої парадигми на основі компетентнісного, системного, партисипативного та інтегративного підходів з використанням пояснювально-ілюстративних, інтерактивних, проєктних, комп'ютерних технологій навчання
Оцінювання	Загальне оцінювання освітньої складової здійснюється за результатами проміжного контролю та підсумкової атестації у вигляді письмових та усних екзаменів, заліків, захисту практик, проєктної роботи тощо. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти здійснюється за 4-бальною національною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно), 2-рівневою національною шкалою (зараховано/незараховано), 100-бальною шкалою ECTS (A, B, C, D, E, F, FX). Наукова складова реалізується шляхом написання та захисту відповідного наукового дослідження.
Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері історії та археології, застосовувати кращі практики в науковій та педагогічній діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері історії та археології на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.
	ЗК 2. Знання і розуміння предметної області історії та археології, володіння основами критичного мислення.
	ЗК 3. Здатність працювати в міжнародному контексті, проявляти толерантність та повагу до культурної різноманітності.
	ЗК 4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності), зокрема з питань ідентифікації та протидії гібридним загрозам.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК 1. Здатність обирати найбільш релевантні методи, методики та підходи для здійснення досліджень в галузі історії та археології.
	СК 2. Здатність розробляти та реалізовувати власні науково-дослідні проєкти, які дозволяють розв'язувати значущі наукові, соціальні, культурні, етичні проблеми і дають можливість переосмислювати існуюче або створити нове знання.

	СК 3. Здатність до комунікації з широкою науковою спільнотою та громадськістю у своїй та суміжних галузях наукової та професійної діяльності.
	СК 4. Здатність ефективно застосовувати сучасні інформаційні технології в науковій та науково-педагогічній роботі.
	СК 5. Здатність визначати рівень об'єктивності фактологічної основи в різних видах джерел і академічних текстів, встановлювати та оцінювати достовірність та репрезентативність інформації
	СК 6. Здатність ефективно здійснювати викладацьку діяльність (розробляти та оновлювати програми навчальних дисциплін та освітніх програм, проводити навчальні заняття та індивідуальний супровід студента, розробляти критерії та обирати інструменти об'єктивного оцінювання, керувати науковою та проєктною роботою здобувачів тощо).
	СК 7. Здатність до безперервного розвитку та самовдосконалення, соціально відповідальної та свідомої діяльності, мотивуючи оточуючих та підлеглих.
Програмні результати навчання	
	ПРН 1. Використовувати сучасні теоретичні та методологічні досягнення історичної та педагогічної науки.
	ПРН 2. Виділяти невирішені проблеми та прогалини в історіографічному масиві.
	ПРН 3. Класифікувати різновидові історичні джерела.
	ПРН 4. Демонструвати результати власних наукових досліджень з історії та/або археології академічній та педагогічній спільноті.
	ПРН 5. Застосовувати іноземну мову для роботи із іншомовними джерелами і літературою, використовувати для презентації результатів власних досліджень міжнародній спільноті українську та іноземну мови.
	ПРН 6. Застосовувати сучасні методології, методи та інструменти педагогічної та наукової діяльності за фахом.
	ПРН 7. Продувати нові ідеї і розв'язувати комплексні проблеми у галузі професійної (викладацької) та дослідницько-інноваційної діяльності.
	ПРН 8. Демонструвати обізнаність із законодавством, зокрема щодо захисту прав інтелектуальної власності та дотримуватись принципів академічної доброчесності.
	ПРН 9. Детально планувати наукове дослідження для вирішення важливої задачі в галузі історії та/або археології, постійно вдосконалювати знання, вміння, навички.
	ПРН 10. Застосовувати сучасні методи пошуку, збору та обробки інформації в науковій та науково-педагогічній діяльності.
	ПРН 11. Здатність працювати в міжнародному контексті і реалізовувати спільні проєкти у сфері історії, зокрема дослідження гібридних загроз, та/або археології з

	європейськими та євроатлантичними інституціями.
Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Освітню діяльність у Горлівському інституті іноземних мов забезпечують 8 докторів наук та 32 кандидати наук. Підготовку здобувачів за освітньо-науковою програмою здійснюють 3 доктори наук, професори та 8 кандидатів наук, доцентів. Всі вони є співробітниками ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» і працюють на кафедрах: 1. Вітчизняної та зарубіжної історії; 2. Германської філології; 3. Педагогіки та методики викладання.
Матеріально-технічне забезпечення (станом на 24.02.2022 р.)	- Навчальні корпуси; - Гуртожитки; - Ресурсний центр гуманітарних дисциплін; - Ресурсний центр іноземних мов; - Комп'ютерні та мультимедійні класи; - Лабораторія дослідження гібридних загроз. В 2021 році лабораторія отримала потужне комп'ютерне обладнання на загальну суму майже 894 тис. грн., профінансоване грантом проекту Еразмус+ «Академічна протидія гібридним загрозам – WARN» (610133-EPP-1-2019-1-FI-EPPKA2-SVNE-JP); - Точки бездротового доступу до мережі Internet - Спортивний зал/тренажерний зал, спортивний майданчик із тенісним кортом
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	- Офіційний сайт ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»; - Офіційний сайт Горлівського інституту іноземних мов ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»; - Необмежений доступ до мережі Internet; - Бібліотека, читальний зал; - Корпоративне інформаційно-освітнє середовище (ІОС) – платформа MOODLE; - Навчальні і робочі плани; - Графіки освітнього процесу; - Силабуси дисциплін нормативного та вибіркового циклів; - Робочі програми навчальних дисциплін; - Дидактичні матеріали для самостійної та індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти; - Програми практик; - Програми підсумкового контролю здобувачів вищої освіти; - Пакети комплексних контрольних робіт;
Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Горлівським інститутом іноземних мов ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» та закладами вищої освіти України.

<p>Міжнародна кредитна мобільність</p>	<p>На основі двосторонніх договорів між Горлівським інститутом іноземних мов ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» та закладами вищої освіти зарубіжних країн-партнерів. Міжнародними партнерами Горлівського інституту іноземних мов є:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Університет Франсуа Рабле (м. Тур, Франція); • Університет «Дунареа де Жос» (м. Галац, Румунія); • Державна Вища Професійна школа (м. Освенцим, Польща); • Краківська академія ім. А. Фрича Моджевського (м. Краків, Польща); • Західно-Казахстанський державний університет ім. М. Утемісова (м. Уральськ, Казахстан);
<p>Навчання іноземних здобувачів вищої освіти</p>	<p>Підготовка іноземців за акредитованими напрямами (спеціальностями). Ліцензійний обсяг – 80 осіб (Рішення ДАК, протокол № 86 від 10. 03. 2011р.)</p>

2. Перелік компонент освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньо-наукової програми (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
	Обов'язкові компоненти ОНП		
ОК 1	Філософія освіти та науки	6	екзамен
ОК 2	Англійська мова наукового та професійного спрямування	8	залік, екзамен
ОК 3	Історичні аспекти глобалізаційних процесів в Європі і Україні	5	екзамен
ОК 4	Сучасні технології дослідження та викладання	6	залік
ОК 5	Українська історія в цивілізаційному вимірі	5	екзамен
ОК 6	Парадигма сучасної зарубіжної історіографії	5	екзамен
ОК 7	Педагогічна практика (асистентська) в закладах вищої освіти	10	залік
	Загальний обсяг обов'язкових компонент	45	
	Вибіркові компоненти ОНП		
ВК 1	Вибіркова дисципліна (вибір з переліку)	5	залік
ВК 2	Вибіркова дисципліна (вибір з переліку)	5	залік
ВК 3	Вибіркова дисципліна (вибір з переліку)	5	залік
	Загальний обсяг вибірових компонент	15	
	Загальний обсяг освітньо-наукової програми	60	

Реалізація вибірових дисциплін освітньої програми регламентується Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та Положенням про порядок та умови здійснення вибору навчальних дисциплін здобувачами ГПМ, згідно з яким здобувачі можуть вибирати такі дисципліни:

Дисципліни вільного вибору здобувачів – це перелік дисциплін, що формують загальні або професійні компетентності, поєднують теоретичну та практичну підготовку фахівців, спрямовану на формування широкого кругозору й підвищення загальнокультурного рівня здобувача.

Перелік дисциплін вільного вибору здобувача, розроблений кафедрами, становить єдиний перелік навчальних дисциплін ГПМ незалежно від рівня освіти та спеціальності освітньої програми.

Дисципліни освітньої програми – це навчальні дисципліни за вибором здобувача, покликані поєднувати теоретичну та практичну підготовку майбутніх фахівців з їхньою участю в професійній та науково-дослідницькій діяльності. Дисципліни освітньої програми є обов'язковим компонентом освітньої програми, відображеним в навчальному плані або додатку до нього.

Перелік дисциплін вільного вибору здобувачів

Нобелівська премія з літератури ХХІ ст. Імена, твори, тенденції.

Драматургічний воркшоп.

Психоаналіз не для психоаналітиків.

Аналіз художнього тексту, жанри та стилі (англійська мова викладання).

Письменники сучасності - лауреати Національної премії України імені Тараса Шевченка. Інформедійна грамотність та критичне мислення (англійська мова викладання). Британські студії.

Основи англійської мови (рівень Л2/В1).

Граматична організація англомовного дискурсу (рівень А2/В1).
Англійська для подорожуючих.
Міжкультурна комунікація (англійська мова викладання).
Граматична організація англомовного дискурсу (рівень В2).
Бізнес-комунікація (англійською мовою).
Ділове листування апі лійською мовою.
Американські студії.
Практикум з написання есе (англійська мова).
Практична англійська мова на базі сучасних автентичних матеріалів.
Англійська вимова в повсякденному спілкуванні.
Англійська для логістичного напрямку.
Практикум з підготовки до отримання Гете-Сертифікату (рівень В1).
Сучасні тенденції розвитку освіти в Україні та за кордоном.
Недискримінаційний підхід в освіті.
Психологія кар'єри.
Психологічна допомога в кризових ситуаціях.
Психологія масової поведінки.
Медіація: технології посередництва в конфлікті.
Технології емоційної рівноваги.
Психологія сімейних відносин.
Екологічна психологія.
Психологічні та медико-соціаліні аспекти психічного здоров'я.
Психологія мистецтва.
Психотехнології в бізнесдіяльності.
Психологія творчості.
Школа гіда.
Гендерні аспекти функціонування сучасного соціуму.
Україна в геополітичному протистоянні початку ХХІ ст.
38. Історія світової культури.
Художня рецепція історії у світовій літературі.
Письменник та його епоха. Літературна репутація як історико-культурна проблема. Українська культура в умовах поліетнічного суспільства.
Світова література в аспекті інтермедіальності (музика і живопис).
Кіно і література; поетика взаємодії.
Теорія та історія мистецтв.
Лінгвістична природа гумору.
Гендерна лінгвістика.
Практикум з написання творів різних жанрів.
Основи інтерлінгвістики.
Риторика та культура мовлення.
Чеська мова для початківців.
Педагогічна риторика

Перелік дисциплін освітньо – наукової програми

Східна Європа в системі світових цивілізацій.
Усна історія в епоху змін.
Україна та росія: різні історичні долі.
Актуальні питання археології Східної України.
Літературні твори як історичне джерело (на матеріалах письменників-іністдесятників).

2.2. Наукова складова освітньо-наукової програми

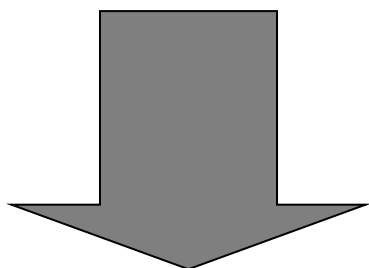
Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації.

Невід'ємною частиною наукової складової освітньо-наукової програми є підготовка та публікації наукових статей, виступи на конференціях, семінарах, колоквіумах, круглих столах тощо. Підготовка в аспірантурі завершується наданням висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації. Наукова складова освітньо-наукової програми оформлюється у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта, який погоджується науковим керівником та затверджується Вченою радою інституту впродовж двох місяців після вступу до аспірантури.

2.3. Структурно-логічна схема ОНП

I семестр

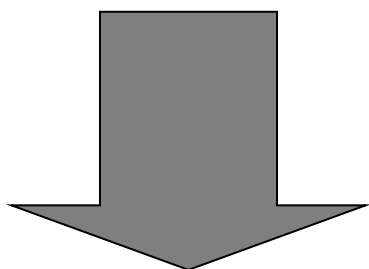
ОК

Філософія освіти та науки
Англійська мова наукового та професійного спрямування
Українська історія в цивілізаційному вимірі

ВК

Вибіркова дисципліна 1

II семестр

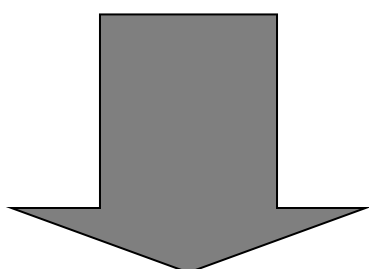
ОК

Англійська мова наукового та професійного спрямування
Історичні аспекти глобалізаційних процесів в Європі і Україні

ВК

Вибіркова дисципліна 2

III семестр

ОК

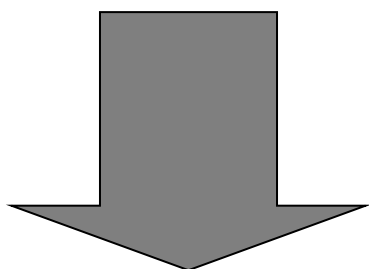
Сучасні технології дослідження
Парадигма сучасної зарубіжної історіографії

ВК

Вибіркова дисципліна 3

IV семестр

VI семестр

ОК

Педагогічна практика (асистентська)

3. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форма атестації здобувачів

Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється у формі публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді, за результатами якої видається документ встановленого зразка (диплом доктора філософії) з присвоєнням кваліфікації: Доктор філософії у галузі «Гуманітарні науки» зі спеціальності «Історія та археологія».

Вимоги до дисертації

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є кваліфікаційною науковою працею, виконаною здобувачем особисто й представлена у вигляді спеціально підготовленого рукопису українською або англійською мовою, що містить нові науково обґрунтовані результати проведених досліджень у галузі гуманітарних наук, які виконують конкретне наукове завдання, що має істотне значення для спеціальності «Історія та археологія». Дисертація не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації. Дисертація має бути розміщена на сайті ГПМ. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії повинна мати обсяг основного тексту 7-9 авторських аркушів. Вимоги щодо оформлення дисертації встановлюються МОН (наказ МОН від 12 січня 2017 р. № 40).

4. Вимоги до наявності системи внутрішнього моніторингу освітньо-професійної програми

Процедури і заходи забезпечення якості освіти	Моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм відповідно до «Положення про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у Горлівському інституті іноземних мов ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»». Забезпечення публічності інформації про освітні програми, про ступені вищої освіти та кваліфікації. Забезпечення дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату. Забезпечення підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників.
Моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм	Визначені та легалізовані Горлівським інститутом іноземних мов у Положенні «Про організацію освітнього процесу в Горлівському інституті іноземних мов Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет» (із змінами та доповненнями)», «Про освітні програми підготовки фахівців першого (бакалаврського), другого (магістерського) та третього (освітньо-наукового) рівнів вищої освіти в Горлівському інституті іноземних мов ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»».
Оцінювання здобувачів вищої освіти	Відповідно до Положення «Про організацію освітнього процесу в Горлівському інституті іноземних

	мов Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет» (із змінами та доповненнями)». Оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється у вигляді семестрового контролю: модульний контроль, заліки, екзамени та захист наукового дослідження.
Підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників	Визначені та легалізовані закладом вищої освіти у відповідних документах. Інформаційний пакет освітньо-наукової програми розміщений на сайті інституту.
Публічність інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації	Забезпечується розміщенням відповідної інформації про освітньо-наукову програму на сайті інституту http://forlan.org.ua/
Забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі запобігання та виявлення академічного плагіату	Підготовка здобувачів здійснюється на основі принципів академічної доброчесності та корпоративної етики, визначених в «Положенні про академічну доброчесність у Горлівському інституті іноземних мов Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет»» та «Кодексі корпоративної культури Горлівського інституту іноземних мов Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет»». Дослідні роботи здобувачів проходять перевірку на плагіат.

4. МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ВК 1-3
ЗК 1	+		+		+	+	+	+
ЗК 2			+		+	+		+
ЗК 3		+		+		+		+
ЗК 4		+		+			+	+
СК 1	+		+		+	+		+
СК 2	+			+			+	+
СК 3	+	+		+			+	+
СК 4		+		+			+	+
СК 5			+		+	+		+
СК 6	+			+			+	+
СК 7	+				+		+	+

Скорочення:

ЗК – загальні компетентності

СК – спеціальні(фахові) компетентності

ОК – обов'язкова компонента

ВК – вибіркова компонента

5. МАТРИЦЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНИМИ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ВК 1-3
ПРН 1	+		+		+	+		+
ПРН 2			+		+	+		+
ПРН 3			+		+	+		+

ПРН 4	+	+					+	+
ПРН 5		+		+				+
ПРН 6	+	+		+			+	+
ПРН 7	+			+			+	+
ПРН 8		+		+				+
ПРН 9	+		+		+	+		+
ПРН 10	+			+			+	+
ПРН 11		+	+	+	+	+		+

Скорочення:

ПРН – програмні результати навчання

ОК – обов'язкова компонента

ВК – вибіркова компонента